

सर्गः १० प्रत्यक्षोप्यपरिच्छेदो मत्स्यादिर्महिमा तव । आप्त
वागनुमानाभ्यां साध्यं त्वां प्रति का कथा ॥ २८ ॥
केवलं स्मरणेनापि पुनासि पुरुषं यदा । अनेन
वृत्तयः शेषा निवेदितफलास्त्वयि ॥ २९ ॥ उदधेरिव
तोयानितेजांसीव विवस्वतः । स्तुतिभ्यो व्यतिरिच्यन्ते
दूरेण चरितानि ते ॥ ३० ॥

प्रत्यक्षइति । प्रत्यक्षः प्रत्यक्षप्रमाणगम्यो मत्स्यादिः पृथिव्या
दिस्तव महिमा विभूतिरपरिच्छेद्य इत्यन्तया निश्चेतुमशक्यः
आप्त वाक् वेदो ब्रह्मणो जगत्कारणत्वबोधकोऽनुमानमपिता
दृशं चित्यादिकं कर्तृजन्यकार्यत्वात् घटवदिति ताभ्यां साध्यं
गम्यं त्वां प्रतिकाकथा प्रत्यक्षस्य पृथ्यादेरपि परिच्छेदानर्हत्वे
तदनुमेयस्य तत्कारणस्याप्रत्यक्षस्य तवापरिच्छेद्यत्वे किं वाच्य
मित्यर्थः ॥ २८ ॥ केवलमिति । त्वं स्मरणेनैव केवलं सर्वं पुरुषं पुनासि
शोधयसि अनेन स्मृतिकार्येण त्वयि विषये शेषा अवशिष्टा वृत्त
यो दर्शन स्पर्शनादयो व्यापारा निवेदितफला ज्ञापितकार्या
स्तव स्मरणस्यैवावत्फलं दर्शनादीनान्तु कियदिति नावधार
यामः ॥ २९ ॥ उदधेरिति । दूराणि वाङ्मनसयोरगोचराणि ते
चरितानि कर्माणि स्तुतिभ्यो व्यतिरिच्यन्ते अधिकानि भवन्ति
निःशेषं स्तोतुं न शक्यन्ते इत्यर्थः कस्य कानीव उदधेस्समुद्रस्य
तोयानि जलानीव पुं कस्य कानीव विवस्वतः सूर्यस्य तेजां
सीव ॥ ३० ॥